

ประเด็นสำคัญ:

01

แนวทางกว้าง ๆ สองแนวทางในการอนุรักษ์บนฐานสิทธิ เมื่อสิทธิในที่ดินและทรัพยากรได้รับการยอมรับ คือ (1) การจัดการร่วม และ (2) การจัดการที่ควบคุมโดยชุมชน

02

ในทั้งสองแนวทาง กฎและระเบียบข้อบังคับจำเป็นต้องกำหนดด้วยตนเองและดำเนินการอยู่บนฐานของหลักการการให้ความยินยอมโดยอิสระ ล่วงหน้า และได้บอกแจ้ง

03

กฎหรือระเบียบข้อบังคับการจัดการควรมีข้อจำกัดน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตกลงกันไว้

04

ในแนวทางการจัดการร่วม จำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการกล่าวถึงอำนาจที่ไม่สมดุล รวมถึงการทำให้แน่ใจว่าชุมชนมีเงินทุนอิสระเพื่อเป็นทรัพยากรแก่การมีส่วนร่วมของพวกเขาและทำสัญญาการสนับสนุนทางเทคนิคของพวกเขา ฯลฯ

05

กรอบกฎหมายควรเป็นพหุนิยมที่รองรับกฎจารีตประเพณี ควรมีขอบเขตขั้นสูงสุดสำหรับชุมชนในการกำหนดกฎเกณฑ์และขั้นตอนของตนเอง

06

กฎการจัดการควรกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ของการเลือกปฏิบัติส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นด้วย อาทิเช่น การเลือกปฏิบัติต่อสตรี

“เป็นวิถีชีวิตของเราที่อนุรักษ์”¹: แบบจำลองทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิ

ผู้เขียน: ทอม โลแม็กซ์ อาทิน ดิลเค และ ดร. จัสติน เคนริก

ข้อกำหนดเบื้องต้นขั้นพื้นฐานสำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิคือการยอมรับสิทธิในที่ดินตามประเพณีของชนเผ่าพื้นเมืองและผู้คนอื่น ๆ ที่มีความเชื่อมโยงอย่างยั่งยืนกับที่ดินและชุมชนของพวกเขา เมื่อเงื่อนไขนี้บรรลุ แนวทางกว้าง ๆ สองแนวทางสำหรับการดำเนินการอนุรักษ์บนฐานสิทธิคือ (1) การจัดการร่วม และ (2) การจัดการโดยชุมชนที่ควบคุมผ่านกฎหมายแห่งชาติและกฎจารีตประเพณี ในบทความนี้ เราจะทบทวนโดยสังเขปถึงแบบจำลองทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิจากประเทศออสเตรเลีย แทนซาเนีย กิยาบา บราซิล และแคนาดา จากนั้นเราจะชี้ให้เห็นโครงการสรุปบทเรียนและเค้าโครงประเด็นทั่วไปบางประการของปฏิบัติการที่ดีสำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิที่ประสบความสำเร็จ

สำหรับหลายคน ความคิดเรื่องอุทยานแห่งชาติเป็นหนึ่งในสภาพป่าที่ปลอดภัยจากมนุษย์อาศัยอยู่-อันเป็นความคิดที่ได้ดำรงอยู่มารวม 150 ปีแล้ว นับตั้งแต่การสร้างอุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตนในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1870s กฎหมายสภาพป่าของสหรัฐอเมริกา ปี 1964 นิยามสภาพป่าว่าเป็น ‘พื้นที่ที่ผืนดินและประชาคมแห่งชีวิตไม่ถูกเหยียบย่ำโดยมนุษย์ ที่ซึ่งมนุษย์เองเป็นผู้มาเยือนที่มิได้คงอยู่’ ชาวโซไซเน นิมบู อับซาลู และกลุ่มอื่น ๆ ผู้ที่ได้ใช้และอาศัยอยู่ในและโดยรอบเยลโลว์สโตนเป็นพัน ๆ ปี ไม่ได้คิดถึงตนเองว่าเป็นเพียงแขกผู้มาเยือนเท่านั้นและคงจะได้เห็นภูมิทัศน์ที่อุดมด้วยความหมายทางวัฒนธรรมที่หยั่งรากอยู่ในตัวตนของมนุษย์ที่ย้อนหลังไปได้อย่างน้อย 11,000 ปี² กระนั้นแบบจำลองสภาพป่าอนุรักษ์ได้ถูกส่งออกไปทั่วโลก โดยอาศัยสิทธิอาณาเขตได้ให้ความ

หมายอย่างสม่ำเสมอในการทำซ้ำ และการอนุรักษ์แบบ “ป้อมปราการ” ที่กีดกันผู้อื่น – ที่ซึ่งชนเผ่าพื้นเมืองและผู้คนต่าง ๆ ถูกบังคับขับไล่หรือกีดกันออกในการสร้างและการจัดการพื้นที่คุ้มครองด้านสิ่งแวดล้อม – ที่ยังคงแพร่หลายในทุกวันนี้ ความก้าวหน้าในกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าพื้นเมืองและการอนุรักษ์ได้ช่วยขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ออกจากการอนุรักษ์แบบป้อมปราการไปสู่แบบจำลองบนฐานสิทธิ อย่างน้อยก็ในทางนโยบายและการใช้ชาติศิลป์

กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ³ ที่ได้รับการสนับสนุนโดยกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ⁴ กำหนดให้ชนเผ่าพื้นเมืองและบรรดาผู้ที่เชื่อมโยงกับที่ดินในทำนองเดียวกันและที่ดินของพวกเขาสิทธิ

เกี่ยวกับชุดการบรรยายสรุปนี้: ในปี 2546 ในการประชุมใหญ่อุทยานโลกครั้งที่ 5 ในกรุงเดอรัม โลกแห่งการอนุรักษ์ได้สร้างพันธกรณีที่จะคืนที่ดินให้แก่ชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้ถูกทำให้กลายเป็นพื้นที่คุ้มครองไปโดยปราศจากความยินยอมของพวกเขา และเพื่อสถาปนาพื้นที่คุ้มครองใหม่ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมและการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของพวกเขาเท่านั้น บรรดาพันธกรณีเหล่านี้ยังไม่ได้รับการคำนึงถึงแต่อย่างใด บทความนี้เป็นหนึ่งในชุดเอกสารสรุปที่นำเสนอกรณีศึกษา คำให้การ งานวิจัย และการวิเคราะห์จาก FPP และจากบรรดาหุ้นส่วนของเราที่ตรวจสอบสถานะปัจจุบันของความสัมพันธ์ระหว่างการอนุรักษ์กับชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ร่วมกับที่ดินของพวกเขา แสดงถึงความท้าทายและความยุติธรรมที่เชื่อมโยงกับการดำเนินการอนุรักษ์ แสดงให้เห็นถึงวิถีทางปฏิบัติที่เป็นเชิงบวกสู่ก้าวต่อไปสำหรับการดูแลที่ดินและระบบนิเวศ ที่นำโดยชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น และสะท้อนให้เห็นถึงวิถีทางของการอนุรักษ์ที่ยุติธรรมและเท่าเทียมที่กว้างขวางมากขึ้น

ในการเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพที่พวกเขาครอบครอง เป็นเจ้าของ ใช้หรือได้มาตามประเพณี นี้อรวมถึงสิทธิในการคืนที่ดินจากที่พวกเขาถูกขับไล่หรือกันออกโดยไม่สมัครใจ รวมทั้งที่ซึ่งสิ่งนี้ได้กระทำลงไปเพื่อสร้างพื้นที่คุ้มครองเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความก้าวหน้าทางกฎหมายเหล่านี้แสดงให้เห็นโดยคำตัดสินทางกฎหมายและคำพิพากษาหลายกรณีที่ยืนยันว่าการจำกัดสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองในการอนุรักษ์ไม่ถูกกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ในคำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนและประชาชนแห่งแอฟริกาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับป่าโอเกียกแห่งกลุ่มป่ามาอุในประเทศเคนยา ศาลระบุว่า ‘การแทรกแซงใด ๆ ในสิทธิและเสรีภาพที่ให้หลักประกันในกฎบัตรจะจำเป็นและเป็นสัดส่วนกับผลประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมายที่มุ่งจะบรรลุโดยการแทรกแซงดังกล่าว’⁶ ทั้งยังพบว่ารัฐเคนยามิได้พิสูจน์คำกล่าวอ้างของตนที่ว่าประชากรชาวโอเกียกเป็น ‘ปฏิปักษ์ต่อสิ่งแวดล้อม’ และที่ว่า ‘เหตุผลที่อ้างว่าเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่สามารถถือเป็นเหตุผลที่ต้องตามกฎหมายสำหรับการเข้าแทรกแซง (ของรัฐเคนยา) กับการใช้สิทธิทางวัฒนธรรมของชาวโอเกียก’⁷

ในขณะเดียวกัน ทั่วไกลไปจากการเป็นปฏิปักษ์ต่อแนวทางบนฐานสิทธิ ศาลระดับสูงการอนุรักษ์ ได้แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองโดยผู้อยู่อาศัยตามประเพณีมักจะดีกว่าบรรดาพื้นที่คุ้มครองในที่ซึ่งมีการมีอยู่ของมนุษย์ได้ถูกกีดกันออก⁸ การแสดงให้เห็นว่าแนวทางบนฐานสิทธิในการอนุรักษ์มีประสิทธิภาพ มีประโยชน์เพียงสิ่งที่ถูกต้อง แต่เป็นขั้นตอนเพิ่มเติมไปสู่ชัยชนะในข้อถกเถียงทางการเมืองและทางศีลธรรม อย่างไรก็ตาม ยังขาดความคืบหน้าในทางปฏิบัติ ทั้งที่สัมพันธ์กับการเยียวยาความยุติธรรมในอดีต และเพื่อให้แน่ใจว่ามาตรการอนุรักษ์บนฐานของพื้นที่ใหม่ก็คือบนฐานของสิทธิ เพื่อช่วยให้ข้อเสนอเทศของปฏิบัติการที่ดี เอกสารโดยสรุปนี้จึงให้ตัวอย่างของแบบจำลองทางกฎหมายที่แตกต่างกันของการอนุรักษ์บนฐานสิทธิจากประเทศต่าง ๆ ได้แก่: ออสเตรเลีย แทนซาเนีย เคนยา กิยานา บราซิล และแคนาดา⁹ และจากกรณีศึกษาเหล่านี้จึงดึงบทเรียนและประเด็นทั่วไปของปฏิบัติการที่ดีสำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิที่ประสบความสำเร็จ

แบบจำลองหนึ่งที่ทดลองในออสเตรเลียวางอยู่บนฐานของการยอมรับความเป็นเจ้าของที่ดินของชนพื้นเมือง ซึ่งถูกช้อนทับโดยข้อตกลงการจัดการร่วมกับรัฐ ตัวอย่างหนึ่งคืออุทยานแห่งชาติกริกูกับบาร์ลู (GGBNP) ในเขตแดนตอนเหนือของออสเตรเลีย อันประกอบด้วยที่ดินบรรพชนของชาวอิวัดจา¹⁰ ในกรณีนี้ อุทยานได้รับการจัดการโดยคณะกรรมการที่เป็นชนพื้นเมืองเจ้าของตามประเพณีและผู้แทนของรัฐบาลแห่งเขตแดนตอนเหนือ¹¹ ในตัวอย่างนี้ ชนพื้นเมืองเจ้าของมีสิทธิลงคะแนนเสียง เพราะประธานจะต้องเป็นชนพื้นเมือง¹² ลักษณะที่แตกต่างไปจากแบบจำลองนี้แสดงให้เห็นโดยอุทยานแห่งชาติอูลูรู-กาคะจูดะ และกาคาคู ที่ซึ่งมีการถือสิทธิ โดยอิสระโดยเจ้าของตามประเพณีชาวอานังกูเพื่อแลกกับการเข้าคืนให้แก่รัฐบาลออสเตรเลีย โดยหลักการแล้ว รัฐบาลจัดการอุทยานโดยร่วมมือกับชาวอานังกู อย่างไรก็ตาม ได้มีการหยิบยกข้อกังวลว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันและข้อเรียกร้องอย่างหนึ่งของทางราชการในทางปฏิบัติหมายความว่ารัฐครอบงำการดำเนินการในการจัดการร่วมนำสู่การทำลายการกำหนดตนเองของชนพื้นเมือง ตัวอย่างหนึ่งคือว่าบรรดานักท่องเที่ยวได้รับอนุญาตให้ปีนหินอูลูรู แม้ว่าชนพื้นเมืองร้องขอไม่ให้ปีนเช่นนั้นก็ตาม¹³

ในแอฟริกา ประเทศแทนซาเนียกลายเป็นตัวอย่างปฏิบัติการที่ดีของการเป็นเจ้าของที่ดินชุมชนและการจัดการป่าไม้หลังจากหลายปีของการเสริมอำนาจของชุมชนและการให้สัตยาบันของกฎหมายที่ดินและกฎหมายที่ดินหมู่บ้านในปี 2542 เกือบร้อยละ 70 ของแทนซาเนียปัจจุบันประกอบด้วยที่ดินหมู่บ้าน ที่ซึ่งสิทธิในที่ดินตามจารีตประเพณีได้รับการยอมรับโดยไม่คำนึงถึงการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการ^{14, 15} สิ่งนี้ทำให้สามารถปกป้องระบบนิเวศที่หลากหลายได้ รวมทั้งพื้นที่ส่วนกลางของป่าไม้และที่ชุ่มน้ำ ซึ่งสามารถกำหนดได้ภายในพื้นที่หมู่บ้าน¹⁶ ในการศึกษาโดยทั้งนักวิจัยอิสระและผู้เชี่ยวชาญของรัฐบาล ป่าไม้ที่จัดการโดยบรรดาชุมชนในแทนซาเนียได้แสดงให้เห็นว่าเติบโตได้ดีกว่าและแสดงถึงการรบกวนในระดับที่ต่ำกว่าป่าที่ไม่ใช่จัดการโดยชุมชน¹⁷ การเป็นเจ้าของที่ดินหมู่บ้านช่วยป้องกันการบุกรุกที่ดินโดยอุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นตัวอย่าง และเป็นการเสริมพลังชุมชนให้พัฒนาหรือเสริมความเข้มแข็งให้แก่ระบบการจัดการและใช้อย่างยั่งยืนของตนเอง¹⁸ อย่างไรก็ตาม มีกรณีที่ดินชุมชนถูกกดดันให้ยอมจำนนในสิทธิในที่ดิน เนื่องจากเพราะผลประโยชน์ของนักลงทุน¹⁹

ไน เคนยา ชาวโอเกียกแห่งภูเขาเอลคอนได้กลับมาครอบครองที่ดินของบรรพชนของพวกเขาที่เซปกีทาเล ถึงแม้มีข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขาถูกบังคับขับไล่ในปี 2543 โดยรัฐบาลก็ตาม การขับไล่ดำเนินการหลังจากที่สำนักงาน IUCN ระดับภูมิภาคได้แนะนำให้เปลี่ยนพื้นที่เป็นเขตสงวนสัตว์ป่า ชาวโอเกียกแห่งภูเขาเอลคอนพยายามเจรจาทอรองกับเขตและรัฐบาลแห่งชาติ แต่เมื่อเรื่องนี้ล้มเหลว พวกเขาจึงได้ดำเนินคดีในศาลเพื่อหยุดยั้งการขับไล่และเพื่อรักษาที่ดินของชุมชนของพวกเขาไว้ในขณะเดียวกัน พวกเขาทำงานร่วมเป็นหุ้นส่วนกับแผนงานคนอยู่กับป่าและสำนักงาน IUCN ระดับภูมิภาคเพื่อดำเนินการ [ประเมินวาทาเน](#) เป็นครั้งแรกของโลก ซึ่งเป็นวิธีวิทยาของการแก้ไขความขัดแย้งที่พัฒนาโดย IUCN และฝ่ายอื่น ๆ เพื่อจัดการกับความอยุติธรรมทางประวัติศาสตร์และปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าพื้นเมืองกับพื้นที่คุ้มครอง

ในระหว่างกระบวนการนี้ ชาวโอเกียกแห่งภูเขาเอลคอนได้พัฒนาทัศนคติความยั่งยืนของชุมชนของพวกเขาตนที่เป็นแนวทางการใช้ที่ดินของพวกเขา ส่วนหนึ่งเป็นผลของการบริหารจัดการชุมชนที่เข้มแข็งของพวกเขา และอีกส่วนหนึ่งผ่านการใช้ [ทักษะที่พวกเขาได้พัฒนามาในการทำแผนที่ การกำกับติดตามและการวางแผนการใช้ที่ดิน](#) ทักษะเหล่านี้ทำให้มั่นใจได้ว่าพวกเขามีฐานของหลักฐานที่น่าเชื่อถือ เพื่อ (1) แสดงให้คนภายนอกเห็นว่าพวกเขามีพลังในการอนุรักษ์ที่ดินของพวกเขาตนอย่างมีประสิทธิภาพ (ตัวอย่างเช่น จำนวนช้างกำลังเพิ่มขึ้นอย่างมาก) และ - ที่สำคัญกว่านั้น - (2) ให้มั่นใจว่าพวกเขาร่วมกันดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินที่รับรองความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และผู้อยู่อาศัยที่ไม่ใช่มนุษย์เช่นเดียวกัน

ในที่สุด [ในเดือนกันยายน 2565 ชาวโอเกียกแห่งภูเขาเอลคอนชนะคดีในศาลที่ใช้เวลา 14 ปี](#) ต่อการขับไล่พวกเขาตน ซึ่งปูทางไปสู่การคืนที่ดินเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเพื่อความมั่งคั่งของการอนุรักษ์ที่นำโดยชุมชน ขณะนี้พวกเขาเสนอตัวอย่างที่ทรงพลังว่าการรักษาสิทธิถือครองของผู้คนที่อยู่กับป่าสามารถสร้างเส้นทางที่รวดเร็ว บนฐานสิทธิไปสู่ [การอนุรักษ์ป่าของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน](#) ได้อย่างไร แบบจำลองนี้สำหรับการอนุรักษ์บนฐานสิทธิมีพื้นฐานของการบริหารจัดการตามจารีตประเพณีที่มีประสิทธิภาพกับทั้งความสำเร็จในการใช้กรอบกฎหมายแห่งชาติเพื่อให้มั่นใจในการยอมรับความเป็นจริงของชุมชนที่ชาวโอเกียกแห่งภูเขาเอลคอนได้ปฏิบัติที่จะละทิ้งไป

ปีเตอร์ คีเทโร ซองกีโว หนึ่งในผู้ยื่นคำร้องชาวโอเกียก เกลิมฉลองคดีสิทธิในที่ดินที่ประสบความสำเร็จกับชุมชน เอลคอน โอเกียก และเจ้าหน้าที่รัฐบาลและหน่วยงานอนุรักษ์แห่งชาติ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2567
เครดิต: จัสติน เคนริก FPP

การประชุมของชาววาปีชาน พาราบารา จัดโดยสภาอำเภอปูมูเน่ได้ กียานา
เครดิต: วิกิ บราวน์/FPP

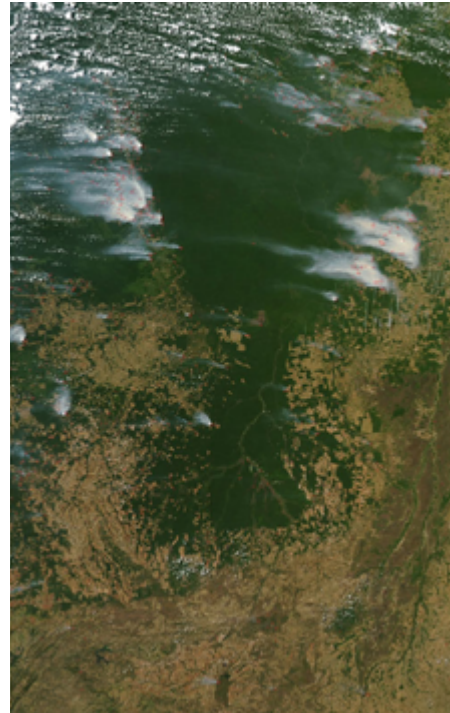
ในกียานา การทำงานระยะยาวของ FPP กับวาปีชานได้สนับสนุนชุมชนให้ทำแผนที่ที่ดินของพวกตนอย่างครอบคลุม และจัดทำแผนสำหรับการใช้และจัดการเขตแดนของตนอย่างยั่งยืน²⁰ ชาววาปีชานได้เข้าร่วมในการพูดคุยอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลกียานาด้วยการมุ่งให้เกิดกรณีศึกษาในเขตแดนส่วนรวมของพวกตน และสร้างป่าอนุรักษ์ของชุมชนที่กว้างขวางเหนือป่าฝนเก่าแก่ในกลุ่มแอตแลนติกโบตอนบน โดยใช้กรอบกฎหมายที่กำหนดให้โดยกฎหมายอเมริกันเดียนในปี 2549²¹ การเจรจาต่อรองสำหรับชาววาปีชานยังคงไม่ได้รับการแก้ไข ตัวอย่างที่สองจากกียานาคือพื้นที่อนุรักษ์ โคนาเซนที่ชุมชนเป็นเจ้าของ (COCA)²² ซึ่งเป็นของชาวอเมริกันเดียนไวโว พื้นที่นี้ได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว แต่ชาวไวโวได้แสดงข้อร้องเรียนเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ควบคุมการจัดการ COCA ด้วยเหตุผลที่ว่าสิ่งเหล่านี้ได้ถูกสร้างขึ้นโดยองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการอนุรักษ์จากภายนอก โดยปราศจากกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมทางวัฒนธรรมสำหรับการให้ความยินยอมโดยอิสระ ล่วงหน้า และได้บอกแจ้ง (FPIC) เห็นชอบการจัดการสำหรับพื้นที่คุ้มครอง²³ ดังนั้น จึงสามารถถอดบทเรียนที่สำคัญจากการก่อตัวและการจัดการ

เขตแดนของชนเผ่าพื้นเมืองแห่งแรกที่ได้รับการยอมรับในบราซิลคืออุทยานชนเผ่าพื้นเมืองซิงกู (“Xingu”) ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติในปี 2504²⁴ แต่ภายหลังได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็นอุทยานชนเผ่าพื้นเมือง มีชนเผ่าพื้นเมืองที่แตกต่างกันสิบสี่กลุ่มรวมทั้งคาโยโปที่อาศัยอยู่ในซิงกู การวิเคราะห์เรื่องการทำลายป่าในพื้นที่ต่าง ๆ ของแอมะซอนแห่งบราซิลได้แสดงให้เห็นว่าที่ดินของชนเผ่าพื้นเมืองมีประสิทธิผลอย่างที่สุดโดยรวมในการป้องกันการทำลายป่า²⁵ และที่อุทยานแห่งชาติซิงกูมีประสิทธิผลอย่างยิ่งในการทำเช่นนั้น ในช่วงปี 1990s ชนเผ่าพื้นเมืองของซิงกูได้ก่อตั้งสมาคมที่ดินชนเผ่าพื้นเมืองซิงกู (ATIX) เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันตัวแทนในการพูดคุยกับรัฐบาลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนสู่การจัดการตนเองยิ่งขึ้น ปัจจุบัน กลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองยังคงทำงานร่วมกันและมุ่งที่จะเป็นสะพานเชื่อมโยงความแตกต่าง รวมทั้งโดยการสร้างแผนการจัดการเขตแดนด้วยนันทมติเพื่อความอยู่รอดทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในอนาคตและการปกป้องสิ่งแวดล้อมของพวกตน

หมู่บ้านคาโมอูรา ในอุทยานชนเผ่าพื้นเมืองซิงกู
เครดิต: Wikipedia.org, Creative Commons 2.5

อย่างไรก็ตาม ทศนคติของนักล่าอาณานิคมที่เลือกปฏิบัติอย่างน่าตกใจต่อชนเผ่าพื้นเมืองยังคงเป็นส่วนหนึ่งของกรอบกฎหมายของบราซิล กฎหมายชนเผ่าพื้นเมืองจากปี 2516 ยังคงมีผลบังคับใช้ ซึ่งอธิบายว่าชนเผ่าพื้นเมืองเป็น ‘ผู้เยาว์ ผู้ที่ ‘ค่อนข้างไร้ความสามารถ’ ในการใช้สิทธิของตน อีกทั้งในขณะที่ยังมีรัฐธรรมนูญให้การยอมรับสิทธิของ ‘ชนเผ่าพื้นเมือง’ ในการใช้และเป็นเจ้าของที่ดินของตน แต่การเป็นเจ้าของที่ดินยังคงเป็นของรัฐ ดังนั้น การพิทักษ์รักษาเพียงอย่างเดียวต่อการบุกรุกเขตแดนของชนเผ่าพื้นเมืองเป็นการดำเนินการที่อ่อนแอ²⁶ ต่อสิทธิในการปรึกษาหารือ ซึ่งขาดข้อกำหนดทางกฎหมายระหว่างประเทศสำหรับการให้ความยินยอมโดยอิสระ ล่วงหน้า และได้บอกแจ้ง (FPIC)

ภาพถ่ายดาวเทียมของที่ดินคยาโป (สีเหลือง) และส่วนใหญ่ของอุทยานชนเผ่าพื้นเมืองชินกู แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงระหว่างการเผาและการทำลายป่านอกที่ดินคุ้มครองของชนเผ่าพื้นเมือง โดยเปรียบเทียบกับพื้นที่ปฐมภูมิสีเขียวแก่ที่อยู่ภายใน (แหล่ง: <https://kayapo.org/territory>)

ข้อท้าทายประการหนึ่งที่ชนเผ่าพื้นเมืองจำนวนมากประสบคือการกีดกันอย่างมีประสิทธิภาพที่พวกเขาไม่ประสบการณ์ ในขณะที่การอ้างสิทธิ์ในที่ดินยังคงกำลังต่อสู้ - เป็นการกีดกันที่อาจส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดของวัฒนธรรมของตน ไม่ว่าผลลัพธ์ของการอ้างสิทธิ์ในที่ดินจะเป็นอย่างไรในแคนาดา มีการอ้างสิทธิ์ในที่ดินที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขจำนวนมากโดยประชาชนชาติแรก ซึ่งบางส่วนเกี่ยวข้องกับที่ดินที่ถูกกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติโดยปราศจากความยินยอมของพวกเขา แม้จะมีข้อเท็จจริงนี้ ประชาชาติแรกบางส่วนสามารถเจรจาต่อรองข้อตกลงการจัดการชั่วคราวกับรัฐได้สำเร็จที่ช่วยให้พวกเขายังคงใช้ และเดินทางและอยู่อาศัยภายในนั้นอย่างต่อเนื่องได้ เป็นอุทยานเพื่อวิถีชีวิตและกิจกรรมทางวัฒนธรรม

ตัวอย่างหนึ่งคือเขตสงวนอุทยานแห่งชาตินาฮานนี (NNPR) ในเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของแคนาดา (ก่อตั้งในปี 2519) ซึ่งเป็นเขตแดนตามประเพณีของประชาชนชาติแรกเดห์โซ อีกตัวอย่างหนึ่งคือการจัดตั้งเขตสงวนอุทยานแห่งชาติทาโอเดเนเนอ ตามข้อตกลงระหว่างประชาชนชาติแรกลูทเซลกาเดน (LKDFN)²⁷ ประชาชาติเมทีส์ แห่งเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือ (NTMN) และอุทยานแคนาดา ข้อได้เปรียบที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับ LKDFN คือพวกเขาสามารถระดมกองทุนทรัสต์ 30 ล้านเหรียญแคนาดา เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมและการกำกับติดตามของชุมชน และเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ²⁸ กล่าวได้ว่า นี่จะช่วยเหลือเสริมสร้างการจัดการตนเองและองค์กรของพวกเขาได้อย่างมีนัยสำคัญในความสัมพันธ์กับอุทยานแคนาดาและรัฐบาลกลาง

โดยสรุป ตัวอย่างของการอนุรักษ์ในที่ดินชนเผ่าพื้นเมืองที่ได้แสดงโดยกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่ได้ตรวจสอบในบทความนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภท: (1) บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องกับความตกลงในการจัดการร่วมกัน และ (2) บรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของชุมชน ซึ่งควบคุมโดยกฎหมายแห่งชาติและกฎจารีตประเพณี การวิเคราะห์ตัวอย่างเหล่านี้อย่างเต็มที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของบทความนี้ เนื่องจากจะต้องมีการปรึกษาหารือและสะท้อนกันในเรื่องละเอียดกับบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยเฉพาะชนเผ่าพื้นเมืองเอง อย่างไรก็ตาม ยังสามารถถอดบทเรียนกว้าง ๆ บางประการได้

ประการแรก การจัดเตรียมการจัดการร่วมอาจดูสอดคล้องกับสิทธิ แต่ทั้งหมดนี้มางายเกินไปที่ต้องแลกกับความล้มเหลวในการรับประกันความพึงพอใจของสิทธิ ในทางปฏิบัติ นี้เกิดขึ้นได้ง่ายหากชุมชนไม่มีทรัพยากรทางการเงินและเทคนิคที่เป็นอิสระ เพื่อให้สามารถกระทำและมีส่วนร่วมด้วยเงื่อนไขที่เท่าเทียมกันอย่างเพียงพอกับหุ้นส่วนที่มีทรัพยากรของรัฐ สมดุลอำนาจที่เอียงเอียงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนจะต้องใช้ความพยายามและทรัพยากรอย่างมากเพื่อจัดบรรดาอุปสรรคในการใช้อำนาจในการกำหนดตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีตัวอย่างใดที่เสนอไว้ข้างต้น ดูเหมือนจะบรรลุสิ่งนี้ ด้วยข้อยกเว้นที่เป็นไปได้ของเขตสงวนอุทยานแห่งชาติทาโอเดเนอเนอันเป็นผลของกองทุนทรัสต์ที่ระดมโดยประชาชาติแรกฤทเซลกาเดเน

ประการที่สอง ในขณะที่ความเป็นเจ้าของและการจัดการชุมชนที่มีระเบียบควรให้ชุมชนจัดการตนเองให้มากขึ้นในทางทฤษฎี การกำหนดตนเองยังคงสามารถนำเสนอภาพลวงตาได้ โดยกฎและระเบียบข้อบังคับที่ยัดเยียดให้ (ดังในตัวอย่างโคนาเชน โคคา (Konachen COCA จากกียานา) นั้นไม่ได้หมายความว่าไม่มีกรณีสำหรับระเบียบข้อบังคับของรัฐ แต่กฎระเบียบใด ๆ ดังกล่าวควรจำกัดเพียงมาตรการที่จำเป็น อย่างได้สัดส่วนและไม่เลือกปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิ แทนที่จะเป็นเช่นนั้น กฎระเบียบควรได้รับการปรับแต่งให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ไปสู่การรองรับและ

ส่งเสริมบรรทัดฐานและการปฏิบัติในการใช้อย่างยั่งยืนในการกำหนดตนเองตามจารีตประเพณีของชุมชน ระเบียบข้อบังคับของรัฐอาจมีความจำเป็นด้วยเพื่อพิทักษ์ต่อต้านการเลือกปฏิบัติ ดังที่ได้แสดงให้เห็นโดยกรณีศึกษาจากแทนซาเนีย ที่กรอบกฎหมายรวมถึงการพิทักษ์เพื่อจัดการกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี 29 ไม่ว่าจะผ่านการจัดเตรียมการจัดการร่วม หรือการจัดเตรียมการจัดการของชุมชนที่มีระเบียบ กฎหรือข้อบังคับของการจัดการควรจะ:

มีข้อจำกัดน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตกลงกัน

เพิ่มขอบเขตสำหรับชุมชนให้มากที่สุดเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ของตนเองที่ยังรักษาวัฒนธรรมและรองรับกฎจารีตประเพณี โดยผ่านพหุนิยมทางกฎหมาย

ได้รับการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย และ FPIC ของชุมชนที่เกี่ยวข้อง

แก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล รวมถึงต่อสตรี

โดยสรุป ในขณะที่ตัวอย่างต่าง ๆ ที่เน้นในบทความนี้ มีทั้งข้อดี ข้อเสีย และมีความจำเพาะตามบริบท ตัวอย่างเหล่านั้นยังให้การสนับสนุนความคิดที่ว่าอนุรักษ์บนฐานสิทธิอยู่ในมือของเรา กับทั้งมีความสำคัญในการตระหนักถึงการชนะร่วมกันที่มีความยั่งยืนและทนทานสำหรับความหลากหลายทางชีวภาพ สภาพอากาศ ความอยู่รอดทางวัฒนธรรม และความรุ่งเรืองของมนุษย์

ทอม โลแม็กซ์เป็นนักกฎหมายอาวุโสในขณะที่เขียน เขาเป็นผู้ประสานงานแผนงานกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของ FPP และปัจจุบันเขาเป็นผู้อำนวยการของ FPP จัสติน เคนริก เป็นที่ปรึกษานโยบายอาวุโสใน FPP อาทิน ดิลเกเป็นนักกฎหมายและที่ปรึกษาอิสระ และเคยเป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดใน FPP

หมายเหตุท้ายบท

หมายเหตุท้ายบท

- 1 การอ้างอิงในหัวข้อมาจากคำแถลงโดยสมาชิกของชุมชนโอเกียกแห่งภูเขาเอ็ลลิกอน และแทนที่จะระบุแหล่งที่มาเป็นรายบุคคลควรตีความอย่างเหมาะสมว่าเป็นการแสดงออกถึงฉันทามติทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นโดยชนเผ่าพื้นเมืองแห่งภูเขาเอ็ลลิกอน
- 2 ตามส่วนที่ 2(C) คำจำกัดความของ ‘สภาพป่า’
- 3 ตามที่รับทราบโดยบริการอุทยานแห่งชาติแห่งสหรัฐ โปรดดูตัวอย่างที่ <https://www.nps.gov/yell/learn/historyculture/associatedtribes.htm>. ชื่อนี้มีปูและแอปซาลูกเกเป็นชื่อเรียกตนเองสำหรับชาวเนซ เพอร์เช และโคคร์ตามลำดับ สำหรับข้อเสนอพิเศษเพิ่มเติมว่าด้วยความเชื่อมโยงของชนเผ่าพื้นเมืองกับที่ดินในและโดยรอบอุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน โปรดดูตัวอย่าง Prof. Douglas H. MacDonald, Before Yellowstone: Native American Archaeology in the National Park, (2018: University of Washington Press).
- 4 Xákmok Kásek Indigenous Community v. Paraguay, Inter American Court of Human Rights (IACTHR), Judgment of August 24, 2010. Series C No. 214; Kaliña and Lokono Peoples v. Suriname IACTHR Judgment of November 25, 2015. Series C No. 309; Centre for Minority Rights Development and Minority Rights Group International (on Behalf of the Endorois Welfare Council) v Kenya, Communication 276/2003, ACHPR (2010); African Commission on Human and Peoples’ Rights v. Republic of Kenya, ACtHPR Judgment 26 May 2017, Application No. 006/2012 – hereafter referred to as ACHPR (Ogiek v. Kenya); Minority Rights Group International and Environnement Ressources Naturelles et Développement (on behalf of the Batwa of Kahuzi-Biega National Park, DRC) v. Democratic Republic of Congo (DRC), Communication 588/15, ACHPR (2022, plus 2024 corrigendum). ประเด็นนี้ยังได้รับการจัดการโดยหน่วยงานสนธิสัญญาสหประชาชาติหลายแห่ง รวมถึงข้อสังเกตสรุปของคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ: ยอดสวนานา 23/08/2002. UN Doc. A/57/18, paras.292-314; Ethiopia. 20/06/2007. UN Doc. CERD/C/ETH/CO/15, at para 22; Sri Lanka. 14/09/2001. UN Doc. A/56/18, paras. 321-342; Namibia. 19/08/2008. UN Doc. CERD/C/NAM/CO/1; Botswana. 4/04/2006. UN Doc. CERD/C/BWA/CO/16, at para 12; Congo. 23/03/2009. UN Doc. CERD/C/COG/CO/9, at 13; กับทั้งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน โปรดดูตัวอย่างข้อสังเกตโดยสรุปของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน: ออสเตรเลีย 28/07/2000. UN Doc. CCPR/CO/69/AUS, at paras. 10 and 11. ประเด็นนี้ได้รับการจัดการอย่างยืดหยุ่นเมื่อเร็ว ๆ นี้ในรายงานของผู้รายงานพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนว่าด้วยสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง Victoria Tauli-Corpuz, ที่สัมพันธ์กับชนเผ่าพื้นเมืองและการอนุรักษ์ 29 July 2016, UN Doc. A/71/229.
- 5 สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิ่งแวดล้อมอันเป็นรากฐานของโลก อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพแห่งสหประชาชาติ (CBD) ผ่านมาตราต่าง ๆ โดยเฉพาะมาตรา 8(j) และ 10(c) การตัดสินใจของ ‘การประชุมใหญ่ของภาคี’ ตามปรกติ (“COP”) และกรอบความหลากหลายทางชีวภาพโลกคุณหมิง-มอนทรีล 2022 (GBF) รับทราบถึงการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณค่าในการอนุรักษ์จากวิถีชีวิตของชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น และกำหนดให้รัฐภาคีปกป้องและบูรณาการสิทธิและวิถีชีวิตของชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นเข้ากับมาตรการอนุรักษ์ทางชีวภาพ See inter alia Decision VII/28 on Protected Areas, adopted by the COP 7 (2004), at para 22; Decision X/31 ‘Protected Areas’ of COP 10 (2010) at paras 31 and 32(c), and the GBF, inter alia targets 1 and 3.
- 6 ACHPR (Ogiek v. Kenya), at para 188. The Charter referred to is the African Charter on Human and Peoples’ Rights.
- 7 Ibid, 189.

- 8 โปรดดูตัวอย่างงานวิจัยต่อไปนี้: Chhatre, A. and Agrawal, A. (2009), Trade-offs and synergies between carbon storage and livelihood benefits from forest commons, PNAS vol. 106 no. 42, pp.17667-17670; Dawson, N. et al (2024), Is it Just Conservation? One Earth vol 7 no 6, pp 1007-1021; <https://doi.org/10.1016/j.oneear.2024.05.001>; Nelson A, Chomitz KM (2011) Effectiveness of Strict vs. Multiple Use Protected Areas in Reducing Tropical Forest Fires: A Global Analysis Using Matching Methods PLoS ONE 6(8): e22722. doi: 10.1371/journal.pone.0022722; and Porter-Bolland et al (2011) Community managed forests and forest protected areas: An assessment of their conservation effectiveness across the tropics, Forest Ecology and Management, Forest Ecol. Manage., doi:10.1016/j.foreco.2011.05.034; Seymour, F., La Vina, T., Hite, K., (2014) Evidence linking community-level tenure and forest condition: An annotated bibliography, Climate and Land Use Alliance (CLUA).
- 9 โปรดทราบว่านี่เป็นเพียงการเลือกและสรุปตัวอย่างต่าง ๆ ที่รวบรวมเพื่อให้เข้าใจถึงประเภทของแบบจำลองที่ได้ทดลองใช้และบทเรียนที่สามารถนำมาใช้ได้จากกรณีเหล่านี้ ประสบการณ์และการรับรู้ของชุมชนที่เกี่ยวข้องไม่ได้ถูกบันทึกไว้ เนื่องจากจำเป็นในการประเมินความสำเร็จของพวกเขาอย่างเต็มที่
- 10 นอกออกในช่วงปี 1950s พวกเขาสามารถกลับไปยังที่ดินของตนได้ต่อไปตาม Cobourg Peninsula Land and Sanctuary Act 1981. Jennifer Carter, Thinking Outside the Framework: Equitable Research Partnerships for Environmental Research in Australia, Carter' (March 2008) 174(1) 'The Geographical Journal', 63, 66. Australian Government Department of the Environment and Energy, 'Cobourg Peninsula and Indigenous Australians' (Australian Government) <<http://www.environment.gov.au/water/wetlands/coburg-peninsula-indigenous-australians>> accessed 13 June 2017.
- 11 Toni Bauman, Chris Haynes and Gabrielle Lauder, 'Pathways to the co-management of protected areas and native title in Australia' (May 2013) (32) AIATSIS Research Discussion Paper, 23.
- 12 Vanessa Dekoninck, 'Deconstructing the stakeholder: A case study from Garig Gunak Barlu National Park, Australia', (2007) 3(2) International Journal of Biodiversity Science and Management, 77 <<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17451590709618164>> accessed 17 July 2017, 81.
- 13 Ibid, 101.
- 14 Liz Alden Wily, Rights to Resources in Crisis: Reviewing the Fate of Customary Tenure in Africa. Five Briefs, 2012, 61-62.
- 15 Liz Alden Wily, 'The Fate of Res Communis in Africa: Unfinished Business' in Kameri Obote P. & Collins Odote (eds.) The Gallant Academic: Essays in Honour of Professor Okoth-Ogendo, (University of Nairobi Press forthcoming 2017), 111.
- 16 Ibid, at 113.
- 17 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว Participatory Forest Management in Tanzania: Facts and Figures (2012), 3-4. Community-run Forest Reserves have added 2.3 million hectares of land to Tanzania's protected area sector (Liz Alden Wily, 'The Fate of Res Communis in Africa: Unfinished Business', 2017, p. 113) Tom Blomley, Lessons Learned from Community Forestry in Africa and their Relevance for REDD+, 2013, 6.
- 18 Liz Alden Wily, 'The Fate of Res Communis in Africa: Unfinished Business', 2017, 114.
- 19 Liz Alden Wily, 'The Fate of Res Communis in Africa: Unfinished Business', 2017, 114; Liz Alden Wily, Rights to Resources in Crisis: Reviewing the Fate of Customary Tenure in Africa. Five Briefs, 2012, 60.
- 20 Forest Peoples Programme, 'Press Release: Wapichan people in Guyana showcase community proposal to save tropical forests on their traditional lands', 7 February 2012, <http://www.forestpeoples.org/topics/environmental-governance/news/2012/02/press-release-wapichan-people-guyana-showcase-community>, accessed 5 May 2017.

- 21 Cymraeg isod, 'Government of Guyana to open land-rights talks with Wapichan thanks to Welsh support' (Size of Wales, 2016) <http://sizeofwales.tumblr.com/post/142629322842/government-of-guyana-to-open-land-rights-talks>, accessed 5 May 2017.
- 22 'Amerindian Tribes of Guyana' (Guyana Chronicle, 17 September 2010) <https://guyanachronicle.com/2010/09/17/amerindian-tribes-of-guyana>, accessed 13 July 2017. The Amerindian Act 2006 (Section 58(1)) จัดให้สำหรับพื้นที่คุ้มครองของอเมริกันเดียนที่จะจัดตั้ง
- 23 Pers. Comm., Dr. Tom Griffiths, Coordinator of the Responsible Finance Programme at Forest Peoples Programme (NGO); information provided during discussions with individuals from the Wai Wai in Guyana.
- 24 ชาวบ้านและชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตแดนชนเผ่าพื้นเมืองของชินกูร่วมกับสมาคมต่อไปนี้: Associação Terra Indígena Xingu (ATIX), Instituto de Pesquisa Etnoambiental do Xingu (IPEAX), Instituto Socioambiental (ISA), Coordenação Regional do Xingu (FUNAI). 'Plano de Gestão de Território Indígena do Xingu', 2017 (not yet released), 8.
- 25 Soares-Filho, B. et al, 'Role of Brazilian Amazon protected areas in climate change mitigation' (2010) 107(24) 'Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America', 10821, 10822. See Fig 1.
- 26 <https://www.forestpeoples.org/en/rights-based-conservation-cultural-identity-knowledge/news-article/2017/it-way-we-live-conserves> Carmen Santana dos Santos, Broken Promises – Bleak Future; Are indigenous peoples and the Amazon paying the price for the world's appetite for natural resources? (Society for Threatened Peoples). http://assets.gfbv.ch/downloads/endungfassung_englisch.pdf, accessed 13 July 2017, 4. 'Brazil's Belo Monte Dam: Sacrificing the Amazon and its Peoples for Dirty Energy' (Amazon Watch), see <http://amazonwatch.org/work/belo-monte-dam>, accessed 13 July 2017.
- 27 Lutsel Kè Dene First Nation. Thaidene Nënë Fund. <https://www.landoftheancestors.ca/thaidene-nene-fund.html>. Accessed 2 September 2025.
- 28 ในกรณีศึกษาหมู่บ้านที่จัดการที่ดินชุมชนปรับใช้กฎจารีตประเพณี จะต้องบังคับใช้ตามกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรของแผ่นดิน และไม่เลือกปฏิบัติกับกลุ่มใด ๆ รวมทั้งผู้หญิง นอกจากนี้ ที่ดินยังถือว่าเป็นของคู่สมรสร่วมกัน (Land Act 1999, (No. 4 of 1999), s.161), และคู่สมรสต้องยินยอมให้มีการโอนที่ดินใด ๆ เพื่อให้สามารถคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้หญิงได้มากขึ้น (ตามที่กล่าวไว้ใน Liz Alden Wily, 'The Fate of Res Communis in Africa: Unfinished Business', 2017, 113-114.) นอกจากนี้ ผู้หญิงยังได้รับสิทธิในการถือครองที่ดินเช่นเดียวกับผู้ชายอย่างชัดเจนทั้งในกฎหมายที่ดิน 1999 และในกฎหมายที่ดินหมู่บ้าน 1999 (as discussed in G. Sundet, 'The 1999 Land Act and Village Land Act- A technical analysis of the practical implications of the act' (Working Draft) FAO: 2005).